C/2024/6817

29.11.2024

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 21 päivänä lokakuuta 2024,

Ranskan talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta

(C/2024/6817)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263 ([1]) ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ([2]) ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 ([3]), jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä ”tukiväline”, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti uudistuksia ja investointeja, joilla edistetään vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta sekä vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435 ([4]), jäljempänä ”REPowerEU-asetus”, joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan unionin energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Ranska

([1]) EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka edistävät REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

(3) Komissio antoi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” tarjotakseen tietoa poliittisten päätösten tueksi ja luodakseen perusedellytykset kasvun lisäämiselle. Tiedonannossa kilpailukyky määritellään yhdeksän toisiaan vahvistavan tekijän avulla. Kyseisistä tekijöistä yksityisen pääoman saatavuus, tutkimus ja innovointi, koulutus ja osaaminen sekä toimivat sisämarkkinat nousevat esiin uudistusten ja investointien kannalta ensisijaisina politiikan painopisteinä, joiden avulla voidaan vastata olemassa oleviin tuottavuushaasteisiin ja parantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä. Komissio antoi 14 päivänä helmikuuta 2024 tiedonannon ”Sisämarkkinoita ja kilpailukykyä koskeva vuosikertomus 2024”. Kyseisessä tiedonannossa esitetään yksityiskohtaisesti Euroopan sisämarkkinoiden kilpailukykyyn liittyvät vahvuudet ja haasteet ja seurataan vuotuista kehitystä yksilöityjen yhdeksän kilpailukykytekijän mukaisesti.

(4) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2023 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024; tämä käynnisti vuoden 2024 eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto vahvisti 22 päivänä maaliskuuta 2024 vuotuisen kestävän kasvun selvityksen 2024 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 21 päivänä marraskuuta 2023 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen 2024, jossa se katsoi, että Ranska kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoa tai sen riskiä ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Ranskan vuoden 2024 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi lisäksi suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta sekä ehdotuksen vuoden 2024 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi 12 päivänä huhtikuuta 2024 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta ([5]), jäljempänä ”euroaluetta koskeva vuoden 2024 suositus”, ja 11 päivänä maaliskuuta 2024 yhteisen työllisyysraportin.

(5) Unionin uusi talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Ohjausjärjestelmään sisältyy uusi asetus (EU) 2024/1263 talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta, muutettu liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97 ([6]) ja muutettu jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annettu neuvoston direktiivi 2011/85/EU ([7]). Uuden talouden ohjausjärjestelmän tavoitteet ovat edistää tervettä ja kestävää julkista taloutta, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäistä liialliset julkisen talouden alijäämät. Uusi talouden ohjausjärjestelmä parantaa myös kansallista sitoutumista ja lisää keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma. Kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma sisältää jäsenvaltion finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset, jotka kattavat neljän tai viiden vuoden pituisen suunnittelukauden kansallisen vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen. Kansallisiin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisiin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen ([8]) on täytettävä asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset, kuten vaatimus saada julkinen velka uskottavalle alaspäin suuntautuvalle polulle tai pitää se tällaisella polulla sopeutuskauden päättyessä taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen laskemaan alle perustamissopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa (EU) 2024/1263 säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella. Tukeakseen kyseisten kansallisten keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisten suunnitelmien laatimista komissio julkaisi 21 päivänä kesäkuuta 2024 jäsenvaltioiden kansallisissa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisissa suunnitelmissa ja vuotuisissa edistymisraporteissa annettavia tietoja koskevia ohjeita. Komissio toimitti jäsenvaltioille tarvittaessa viiteurat ja tekniset tiedot asetuksen (EU) 2024/1263 5 ja 36 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmansa viimeistään 20 päivänä syyskuuta 2024, paitsi jos jäsenvaltio ja

([5]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä huhtikuuta 2024, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Neuvoston direktiivi 2011/85/EU, annettu 8 päivänä marraskuuta 2011, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Nettomenot sellaisina kuin on ne on määritelty asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdassa: ”Nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

komissio sopivat määräajan pidentämisestä kohtuullisella ajanjaksolla. Jäsenvaltiot voivat kansallisen lainsäädäntökehyksensä mukaisesti keskustella kansallisen parlamenttinsa kanssa keskipitkän aikavälin suunnitelmansa luonnoksesta, pyytää itsenäisiltä finanssipolitiikan instituutioilta lausunnon ja järjestää työmarkkinaosapuolten ja muiden kansallisten sidosryhmien kuulemisen.

(6) Vuonna 2024 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen tukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020, 2022 ja 2023 maakohtaiset suositukset ovat edelleen yhtä lailla tärkeitä elpymis- ja palautumissuunnitelmille, joita on tarkistettu, päivitetty tai muutettu asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(7) Ranska toimitti 28 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V vahvistettuja arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä ([9]); päätöstä muutettiin 14 päivänä heinäkuuta 2023 asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 2 kohdan nojalla ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivittämisen osalta ja sisällyttämällä siihen REPowerEU-luku ([10]). Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti, että komissio hyväksyy päätöksen, jossa todetaan, että Ranska on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(8) Ranska toimitti 2 päivänä toukokuuta 2024 vuoden 2024 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2024 vakausohjelmansa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ([11]) 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2024 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Ranskan puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(9) Komissio julkaisi 19 päivänä kesäkuuta 2024 Ranskaa koskevan vuoden 2024 maaraportin. Siinä arvioidaan Ranskan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2023 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Ranska on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Ranskan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(10) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Ranskasta perusteellisen tarkastelun. Kyseisen asetuksen soveltamiseksi Ranskan makrotalouden haavoittuvuuksista tehdyn komission henkilöstön arvioinnin tärkeimmät havainnot julkaistiin huhtikuussa 2024. Komissio totesi 19 päivänä kesäkuuta 2024, että Ranskalla ei enää ole makrotalouden epätasapainoja. Politiikkatoimet ovat auttaneet erityisesti vähentämään haavoittuvuuksia, joilla oli rajatylittävää merkitystä ja jotka liittyivät kilpailukykyyn tilanteessa, jossa tuottavuuden kasvu on alhainen; lisätoimia tarvitaan silti, koska julkisen velan suureen määrään liittyviä haavoittuvuuksia on edelleen olemassa. Hintakilpailukyky on kehittynyt suotuisasti vuodesta 2021 lähtien, mikä johtuu osittain hitaammasta inflaatiosta kuin kauppakumppanimaissa. Kustannuskilpailukyvyn osalta tulokset ovat kuitenkin olleet vaihtelevampia, sillä työn tuottavuutta ovat hillinneet covid-19-kriisin jälkeen tilapäiset tekijät, kuten työvoiman jatkuva ylimitoitus joillakin keskeisillä aloilla, sekä työllisyyden lisäämiseen tähtäävät politiikat. Ne ovat johtaneet viime vuosina työllisyyden vahvaan kasvuun. Jatkossa työn tuottavuuden ja kilpailukyvyn odotetaan paranevan, mitä edistävät myös velan vähentämiseen tähtäävät suunnitellut investoinnit ja uudistukset. Yksityisen sektorin velka kasvoi covid-19-kriisin aikana huomattavasti, mutta siihen liittyi kotitalouksien säästämisasteen kasvu, oman pääoman lisääminen ja yrityksissä kerrytetyt likviditeettipuskurit, joita nyt käytetään. Luottojen myöntäminen yritysten investointeja varten on edelleen dynaamista tiukemmista rahoitusehdoista huolimatta. Julkisen talouden velkasuhde on supistunut jonkin verran vuonna 2021 alkaneen BKT:n elpymisen myötä niin, että se oli vuonna 2023 hieman yli 110 prosenttia. Sen

([9]) ST 10162/21 INIT ja ST 10162/21 ADD 1.

([10]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 13 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (ST 11150/23 ja ST 11150/23 ADD 1).

([11]) Neuvoston asetus (EY) N:o 1466/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

ennustetaan pysyvän jokseenkin vakaana vuonna 2024, mutta kasvavan jälleen vuonna 2025 julkisen talouden alijäämän ollessa edelleen suuri olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Politiikkatoimilla on vastattu asianmukaisesti haavoittuvuuksiin, joita kilpailukyvyssä on havaittu tuottavuuden kasvun ollessa alhaista, ja niiden odotetaan tukevan tuottavuuden kasvua tulevina vuosina. Toimia on kuitenkin jatkettava. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano auttaa vastaamaan kilpailukykyhaasteisiin ja parantamaan samalla tuottavuuden kasvua. Julkisen talouden vahvistamiseksi on toteutettu politiikkatoimia, mutta suuren julkisen velan vähentäminen edellyttää selvästi lisätoimia. Uudistettu vakaus- ja kasvusopimus, mukaan lukien liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn soveltaminen, tarjoaa soveltuvan ja vahvan valvontamekanismin, jolla voidaan reagoida julkisen talouden kestävyyteen liittyviin riskeihin.

(11) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaisesti Ranskan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2022 oli 4,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 5,5 prosenttiin vuonna 2023 ([12]), ja julkinen velka, joka vuoden 2022 lopussa oli 111,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2023 loppuun mennessä 110,6 prosenttiin. Kuten komission 8 päivänä maaliskuuta 2023 antamassa tiedonannossa ”Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2024” ilmoitetaan, komissio on toteuttanut ensimmäisen vaiheen alijäämäperusteisten liiallisen alijäämän menettelyjen käynnistämiseksi vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Komissio antoi 19 päivänä kesäkuuta 2024 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kyseisessä kertomuksessa arvioitiin Ranskan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2023 Ranskan ennakoitu julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että kyseisen arvioinnin perusteella ja tarkasteltuaan perussopimuksen 126 artiklan 4 kohdan mukaisesti laadittua talous- ja rahoituskomitean lausuntoa komissio aikoi ehdottaa liiallisen alijäämän menettelyn aloittamista Ranskan osalta heinäkuussa 2024 suosittamalla neuvostolle, että tämä antaisi perussopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisen päätöksen liiallisen alijäämän olemassaolosta Ranskassa.

(12) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 ([13]) Ranskalle, että se toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023 maltillinen finanssipolitiikka erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvua pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu ([14]), kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Ranskalle suositettiin samalla, että se olisi valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Ranskalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloitteen, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys ([15]) oli vuonna 2023 kiristävä (0,5 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio oli korkea. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka oli 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Vuonna 2023 tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetut investoinnit olivat 4,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 eli ne kasvoivat 0,1 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Ranska rahoitti lisäinvestointeja tukivälineestä ja muilla unionin varoilla. Ranska rahoitti julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, kuten uusiutuvien ja vähähiilisten vetyratkaisujen kehittämiseen ja teolliseen käyttöönottoon, kestävien maatalousjärjestelmien innovointihankkeisiin, kierrätettyihin materiaaleihin, innovatiivisiin rakennuksiin, liikenteen digitalisaatioon ja hiilestä irtautumiseen, sekä investointeja rakennusten lämpöperuskorjauksiin. Kyseisiä julkisia investointeja rahoitetaan osittain tukivälineestä ja muista unionin varoista.

(13) Vuoden 2024 vakausohjelmassa julkisen talouden kehitysarvioiden perustana olevan makrotalouden skenaarion mukaan reaalisen BKT:n kasvun ennustetaan olevan 1,0 prosenttia vuonna 2024 ja 1,4 prosenttia vuonna 2025, kun taas kuluttajahintaindeksillä (KHI) mitatun inflaation ennustetaan olevan 2,5 prosenttia vuonna 2024 ja 1,7 prosenttia vuonna 2025. Julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen odotetaan vuonna 2024 supistuvan 5,1 prosenttiin ja 4,1 prosenttiin vuonna 2025, kun taas julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä 112,3 prosenttiin ja vuoden 2025 loppuun mennessä 113,1 prosenttiin. Vuoden 2025 jälkeen julkisen talouden alijäämän ennakoidaan supistuvan vähitellen niin, että se on 3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja 2,9 prosenttia vuonna 2027. Näin ollen julkisen talouden rahoitusaseman suhteessa BKT:hen suunnitellaan laskevan vuonna 2027 alle perussopimuksessa asetetun alijäämän viitearvon, joka

([12]) Alijäämän kasvu vuonna 2023 johtui pääasiassa huomattavista tulovajeista ja vähäisemmässä määrin odotettua hitaammasta kasvusta.

([13]) Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Ranskan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 79).

([14]) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan Ranskan keskipitkän aikavälin potentiaalisen tuotannon kasvu vuonna 2023 on kymmenen vuoden keskimääräisen reaalisen potentiaalisen kasvun ja vuoden 2023 BKT-deflaattorin perusteella nimellismääräisesti arviolta 6,4 prosenttia.

([15]) Finanssipolitiikan virityksellä tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että unionin talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan erona, joka muodostuu seuraavien välille: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen (ilman harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä) muutos. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Negatiivinen indikaattorin arvo viittaa elvyttävään finanssipolitiikkaan, kun taas positiivinen indikaattorin arvo viittaa kiristävään finanssipolitiikkaan.

on 3 prosenttia. Julkisen talouden velkasuhteen puolestaan arvioidaan supistuvan vuoden 2025 jälkeen asteittain 112,9 prosenttiin vuonna 2026 ja 112,0 prosenttiin vuonna 2027.

(14) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 0,7 prosenttia vuonna 2024 ja 1,3 prosenttia vuonna 2025 ja yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu inflaatio on 2,5 prosenttia vuonna 2024 ja 2,0 prosenttia vuonna 2025.

(15) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on 5,3 prosenttia vuonna 2024 ja julkisen talouden velan määrän odotetaan kasvavan 112,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2024 loppuun mennessä. Alijäämän supistuminen vuonna 2024 johtuu pääasiassa useimmista energiaan liittyvistä hätätoimenpiteistä luopumisesta ja helmikuussa 2024 hyväksytyistä menosäästöistä, jotka ovat 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näiden säästöjen vaikutusta vähentää osittain julkisen velan korkomaksujen reippaaksi ennustettu kasvu noin 2,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen, joka johtuu uusien liikkeeseenlaskujen korkeammista koroista. Lisäksi ennusteessa on otettu huomioon energiantuottajiin ja energiaan liittyviin taloudellisiin voittoihin kohdistuvan poikkeusveron vaikutus, joka on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velkasuhteen kasvu vuonna 2024 johtuu pääasiassa suuren perusalijäämän vaikutuksesta ja korkomaksujen kasvusta, kun taas nimellisestä kasvusta johtuva velkaa vähentävä vaikutus on maltillisempi kuin viime vuosina. Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan virityksen ennakoidaan vuonna 2024 olevan kiristävä, 1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(16) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, jäljempänä ”avustukset”, rahoitetaan menoja 0,2 prosentilla suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun vuonna 2023 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaat investoinnit ja tuottavuutta lisäävät uudistukset ilman suoraa vaikutusta Ranskan julkisen talouden rahoitusasemaan tai julkiseen velkaan.

(17) Neuvosto suositti ([16]) 14 päivänä heinäkuuta 2023 Ranskalle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([17]) nimelliskasvun enintään 2,3 prosenttiin. Jäsenvaltioita kehotettiin vuoden 2023 talousarvioita toteuttaessaan ja vuoden 2024 alustavia talousarviosuunnitelmia laatiessaan ottamaan huomioon, että komissio ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisten alijäämien menettelyjen käynnistämistä vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Komission kevään 2024 talousennusteessa Ranskan kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan vuonna 2024 kasvavan 1,8 prosenttia ([18]) eli suositeltua enimmäiskasvua vähemmän. Tämä vastaa neuvoston suositusta.

(18) Lisäksi neuvosto suositti, että Ranska purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto suositti vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Ranska varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan hätätilanteen energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset ([19]) suhteessa BKT:hen ovat 0,9 prosenttia vuonna 2023, 0,2 prosenttia vuonna 2024 ja 0,0 prosenttia vuonna 2025. Erityisesti sähkön säännellyn hintakaton, joka toteutettiin sähkön loppukulutuksesta kannettavan veron (TICFE) vähennyksenä ja sähkön toimittajille kompensaationa maksettavina suorina tukina, oletetaan pysyvän voimassa vuonna 2024. Jos saatavat säästöt käytettäisiin neuvoston suosituksen mukaisesti julkisen talouden alijäämän supistamiseen, julkisen talouden sopeutus olisi kyseisten kehitysarvioiden perusteella 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ([20]) kiristävä vaikutus finanssipolitiikan viritykseen olisi samana vuonna 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Hätätilanteen energiatukitoimenpiteet on purettu vuosina 2023 ja 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Saatavia

([16]) Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2023, Ranskan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ranskan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 86).

([17]) Nettomääräisillä perusmenoilla tarkoitetaan kansallisesti rahoitettuja menoja ilman i) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, ii) korkomenoja, iii) suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja sekä iv) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

([18]) Tässä otetaan huomioon tuomioistuimen päätöksiin liittyvät kertaluontoiset toimenpiteet, jotka ovat 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja - 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023.

([19]) Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

([20]) Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (kymmenen vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty i) harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen, ii) kertaluontoiset toimenpiteet, iii) suhdanteesta johtuvat työttömyysmenot ja iv) tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista unionin rahastoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

säästöjä ei myöskään ennakoida käytettävän kokonaisuudessaan julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Myös tämä vastaa neuvoston suositusta.

(19) Lisäksi neuvosto suositti, että Ranska jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Komission kevään 2024 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoidaan pysyvän ennallaan 4,1 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Unionin varoilla rahoitettavien julkisten menojen, tukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan pysyvän vuonna 2024 ennallaan 0,4 prosentissa suhteessa BKT:hen.

(20) Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 5,0 prosenttia vuonna 2025 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Alijäämän supistuminen vuonna 2025 politiikan säilyessä muuttumattomana johtuu pääasiassa siitä, että kasvun odotetaan parantuvan. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2025 loppuun mennessä kasvavan 113,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velkasuhteen kasvu johtuu pääasiassa suurista perusalijäämistä ja korkomaksujen kasvusta.

(21) Ranskalla on runsaasti verotukia, joista aiheutuu talousarviolle paljon rasitetta. Vuoden 2023 talousarviolaissa arvioitiin, että 465 luetellun verotuen talousarviokustannukset vuonna 2022 olivat 88 miljardia euroa (3,3 % suhteessa BKT:hen), pois lukien vuonna 2019 lakkautetun työllisyyttä ja kilpailukykyä edistävän verohyvityksen (*crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi*, CICE) vaikutus. Suurimmat verotuet vuoden 2023 talousarviolaissa olivat erityisesti tutkimusta koskeva verohyvitys (*crédit d'impôt recherche*, noin 7 miljardia euroa), kotityöntekijöille myönnettävä verohyvitys (*crédit d'impôt pour l'emploi d'un salarié à domicile*, 5,7 miljardia euroa), eläkkeiden ja eläkejärjestelyjen 10 prosentin vähennys (*abattement de 10 % sur les pensions et retraites*, 4,4 miljardia euroa) ja parannus-, muunto-, varustus- ja kunnossapitotöiden 10 prosentin verokanta (*taux de 10 % pour les travaux d'amélioration, de transformation, d'aménagement et d'entretien*, 4,3 miljardia euroa). Huolimatta siitä, että verotukien kustannuksia ja määrää on yritetty useaan otteeseen hillitä, ne ovat vuodesta 2013 kasvaneet reaalimääräisesti 16 prosenttia. Vaikka verotukia voidaan perustella talous- tai sosiaalipoliittisilla tavoitteilla, ne eivät välttämättä ole kaikkein kustannustehokkain väline ja voivat joissakin tapauksissa johtaa vakaviin talouden vääristymiin. Kuten Ranskan tilintarkastustuomioistuin on todennut, verotuet vähentävät Ranskan verojärjestelmän tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä ja tekevät siitä huomattavan monimutkaisen. Ne aiheuttavat laajemminkin allokatiiviseen tehokkuuteen liittyviä tappioita yksittäisten päätösten vääristymien takia. Marraskuussa 2023 hyväksytyssä julkisen rahoituksen monivuotista suunnittelua vuosina 2023–2027 koskevassa laissa otettiin käyttöön säännöksiä, joilla rajoitetaan verotukien talousarviovaikutuksia, hillitään niiden määrää ja tehokkuutta sekä pyritään samalla parantamaan parlamentille vuotuisen talousarviomenettelyn yhteydessä suunnatun viestinnän avoimuutta. Aiemmilla yrityksillä ei kuitenkaan ole juurikaan onnistuttu vähentämään verotuksen monimutkaisuutta ja verotukiin liittyviä talousarviokustannuksia. Koska verotuet eivät määritelmänsä mukaan kuulu talousarvion menoja koskevan vakiintuneen valvonnan piiriin, niiden rajoittaminen edellyttäisi samantasoista seurantaa, joka täydentäisi menojen uudelleenarviointia, jonka hallitus on käynnistänyt elpymis- ja palautumissuunnitelman yhteydessä.

(22) Ranskan julkiset menot vuonna 2023 olivat 57,3 prosenttia suhteessa BKT:hen eli edelleen selvästi unionin keskiarvoa suuremmat. Komission kevään 2024 talousennusteen mukaan ero on vastaava vuosina 2024 ja 2025. Näin ollen Ranskan julkisen talouden vakauttaminen edellyttää päättäväisiä toimia julkisten menojen suhteen. Tällaista vakauttamista ja julkisen velan vähentämistä voidaan tukea uudella menojen uudelleenarviointimekanismilla, joka hyväksyttiin vuoden 2023 talousarviolailla elpymis- ja palautumissuunnitelman yhteydessä. Tämän uuden mekanismin päätavoitteena on julkisten menojen säännöllinen arviointi, jotta voidaan yksilöidä menot, joilla edistetään tehokkaimmin kasvua, sosiaalista osallisuutta sekä vihreää ja digitaalista siirtymää, ja saavuttaa samalla menosäästöjä tehottomuuksia havaittaessa. Konkreettisia ehdotuksia sisältänyt ensimmäinen kertomus toimitettiin parlamentille heinäkuussa 2023. Sen muuntaminen konkreettisiksi ja määrällisiksi säästötoimenpiteiksi vuoden 2024 talousarviolaissa vaikuttaa kuitenkin vähäiseltä. Jatkossa julkisen talouden vakauttamisen kannalta hyödyllistä olisi sisällyttää menojen uudelleenarvioinneista saatavat määrälliset menosäästötavoitteet säännöllisesti tulevaan vuotuiseen ja monivuotiseen talousarviosuunnitteluun.

(23) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kyseisten uudistusten ja investointien odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, nopea eteneminen elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisessa täytäntöönpanossa on olennaisen tärkeää, jotta Ranskan pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta Ranska voi täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät sitoumukset elokuuhun 2026 mennessä, on olennaisen tärkeää, että se jatkaa uudistusten ja investointien

toteuttamista. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(24) Ranskan edellytetään osana Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 ([21]) 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan ohjelmien väliarviointia tarkastelevan kutakin Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), koheesiorahastosta tai oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF) tuettua koheesiopolitiikan ohjelmaa viimeistään maaliskuussa 2025 ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa, sekä kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa. Kyseinen väliarviointi muodostaa kussakin ohjelmassa perustan unionin rahoituksen lopulliselle jakamiselle. Ranska on edistynyt koheesiopolitiikan ohjelmien ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, mutta vielä on jäljellä haasteita. Vuonna 2023 Ranskassa tapahtui maltillista kasvua koko maassa, vaikkakin alueiden välillä on edelleen huomattavia eroja, ja joillakin alueilla pitkän aikavälin kasvu on hidasta. Syrjäisimpien alueiden ja suurkaupunkialueiden sekä kaupunkialueiden ja muiden kuin kaupunkialueiden välillä on huomattavia kehityseroja. Koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon nopeuttaminen on olennaisen tärkeää. Ohjelmissa sovitut toimintalinjat ovat edelleen ajankohtaisia. On erityisen tärkeää jatkaa tutkimus-, kehitys- ja innovointitoiminnan tukemista alueellisella tasolla erityisesti vahvistamalla alueellisia innovaatioekosysteemejä, kehittämällä strategisia taitoja ja houkuttelemalla osaajia. Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös tarpeeseen lisätä yritysten digitalisaatiota ja innovointivalmiuksia etenkin kehitysloukussa olevilla alueilla. Keskeisiä ovat edelleen vihreää siirtymää edistävät toimintalinjat, ja erityisesti olisi korostettava uusiutuvan energian tuotantoa, älykkäiden energiajärjestelmien ja energiatehokkuustoimenpiteiden kehittämistä sekä ilmastonmuutokseen sopeutumista. Syrjäisimmillä alueilla olennaisen tärkeitä ovat edelleen juomavesihuolto, jäteveden käsittely sekä yhdyskuntajätteen keruu ja käsittely. Olennaista on edelleen myös heikommassa asemassa olevien ryhmien, kuten maahanmuuttajataustaisten henkilöiden, aktiivinen osallistaminen. Niin ikään on tärkeää tehdä kohdennettuja investointeja täydennys- ja uudelleenkoulutukseen työmarkkinoiden tarpeita mukaillen kiinnittäen erityistä huomiota muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin. On syytä jatkaa myös köyhyyden torjuntaan ja sosiaaliseen osallisuuteen liittyviä toimenpiteitä kiinnittäen erityistä huomiota lapsiin, asuntojen saatavuuteen ja häätöjen ehkäisemiseen. Ranska voisi myös hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2024/795 ([22]) perustettua Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä teollisuuden muutoksen tukemiseksi. Ranska voisi erityisesti kehittää edelleen tarvittavia taitoja, teknologioita ja infrastruktuuria ja edistää osallistumista uusiin strategisiin arvoketjuihin (nettonollateollisuus, kriittiset raaka-aineet, energiaintensiivisten teollisuudenalojen hiilestä irtautuminen).

(25) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla unionin varoilla vastataan, Ranskalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät osaamisvajeeseen, koulutusjärjestelmän eriarvoisuuteen ja koulutustulosten heikkenemiseen, opettajien työoloihin ja koulutukseen sekä liiketoimintaympäristöön, tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin sekä vihreään siirtymään. Näiden haasteiden ratkaiseminen auttaisi parantamaan työntekijöiden osaamista ja oppimistuloksia sekä lisäämään työn tuottavuutta. Lisäksi se voisi parantaa ranskalaisten yritysten tehokkuutta, mikä puolestaan lisäisi Ranskan talouden kilpailukykyä. Kilpailukyvyn ja työn tuottavuuden vahvistaminen entisestään tukisi osaltaan myös julkisen talouden kestävyyttä.

(26) Eräs merkittävimmistä rekrytoinnin esteistä on pula ammattitaitoisista työntekijöistä. Vuonna 2022 tämä koski erityisesti teollisuutta, tieto- ja viestintätekniikkaa (ICT-ala) ja terveysaloja sekä ammatteja, joissa vaaditaan vihreän siirtymän edellyttämää osaamista. Lisäksi 45 prosenttia ranskalaisista pienistä ja keskisuurista yrityksistä (pk-yritykset) ilmoitti, että niiden on erittäin vaikeaa palkata henkilöstöä, jolla on oikeanlaista osaamista (unionissa vastaava osuus on 38 %). Ranskalaisista yrityksistä 83 prosenttia mainitsee työvoima- ja osaamisvajeen yhtenä investointien suurimmista esteistä unionissa vastaava osuus (unionissa vastaava osuus on 81 %). Riittävän osaamisen puuttuminen haittaa myös investointeja teollisuuden hiilestä irtautumiseen. Huolimatta investoinneista työntekijöiden täydennys- ja uudelleenkoulutukseen, joita tuetaan myös elpymis- ja palautumistukivälineestä, vaikeuksia on edelleen erityisesti matalan osaamistason työntekijöiden ([23]) saavuttamisessa ja koulutukseen osallistumisen kohdentamisessa ensisijaisille aloille. Aiempien ja viimeaikaisten investointien, kuten osaamiseen tehtäviä

([21]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([22]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/795, annettu 29 päivänä helmikuuta 2024, Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen (STEP-kehysväline) perustamisesta ja direktiivin 2003/87/EY sekä asetusten (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/241 muuttamisesta (EUVL L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([23]) Henkilöt, joilla on enintään ylemmän perusasteen koulutus (eli ISCED 0–2).

investointeja koskevan suunnitelman (*plan d'investissement dans les compétences*), arvioinnista käy ilmi, että vain 25 prosenttia koulutuksesta koskee ensisijaisia aloja ja 20 prosenttia koulutuksesta kohdistuu ammatteihin, joissa on osaamisvajetta. Lisäksi vain noin 25 prosenttia matalasti koulutetuista aikuisista osallistui oppimiseen vuonna 2022. Koulutusjärjestelmän tuloksellisuuden heikkeneminen voi vähentää täydennys- ja uudelleenkoulutusta tukevien toimenpiteiden vaikuttavuutta, koska perustaidot muodostavat perustan jatkokoulutuksesta hyötymiselle. Osaamiseen tehtäviä investointeja koskevaa suunnitelmaa on jatkettu vuoteen 2027, mutta siihen osoitetut resurssit ovat vähentyneet.

(27) Huolimatta siitä, että koulutukseen kohdennetaan runsaasti julkista rahoitusta, Ranskan koulutusjärjestelmän tuloksellisuus on viime aikoina heikentynyt huomattavasti. Koulutusjärjestelmälle leimallista on myös oppilaiden sosioekonomisen taustan merkittävä vaikutus. Kansainvälisen oppimistulosten arviointiohjelman (PISA) vuoden 2022 tutkimuksen mukaan Ranskassa 15-vuotiaista 28,8 prosenttia alisuoriutui matematiikassa (29,5 % koko unionissa), 26,9 prosenttia lukemisessa (26,2 % unionissa) ja 23,8 prosenttia luonnontieteissä (24,2 % unionissa). Nämä tulokset vastaavat suunnilleen unionin keskiarvoa, joka on myös heikentynyt huomattavasti. Heikosti suoriutuvien opiskelijoiden osuus on kasvanut merkittävästi vuodesta 2018 lähtien kaikissa kolmessa oppiaineessa. Samaan aikaan huippuopiskelijoiden osuus on pienentynyt erityisesti matematiikassa ja lukemisessa. Perustaitojen heikkeneminen korostuu entisestään muita heikommassa asemassa olevien 15-vuotiaiden oppilaiden keskuudessa, mukaan lukien maahanmuuttajataustaiset oppilaat, joilla on kaksi kertaa suurempi alisuoriutumisen riski kuin syntyperäisillä ikätovereillaan, joiden vanhemmat ovat myös syntyperäisiä. On ratkaisevan tärkeää parantaa oppilaiden suoriutumista perustaidoissa varhaisesta iästä alkaen. Alemman perusasteen koulutukseen osoitetut kokonaismenot ovat Ranskassa hieman pienemmät kuin OECD-maissa keskimäärin. Viime vuosina on toteutettu useita toimenpiteitä eriarvoisuuden vähentämiseksi kouluissa, kuten luokkakoon puolittaminen ”ensisijaisilla koulutusalueilla”. Vaikka ensimmäiset arvioinnit viittaavatkin siihen, että toimenpiteellä on ollut myönteinen vaikutus oppilaiden oppimistuloksiin, 70 prosenttia ensisijaisten koulutusalueiden ulkopuolella asuvista muita heikommassa asemassa olevista oppilaista ei hyödy siitä. Ranskan opetusministeriö pyrki vuonna 2023 edistämään sosiaalista monimuotoisuutta kouluissa asettamalla ei-sitovan tavoitteen vähentää sosiaalista eriytymistä julkisissa kouluissa 20 prosentilla vuoteen 2027 mennessä ja allekirjoittamalla yhteisymmärryspöytäkirjan yksityisten koulujen kanssa. Lisäksi syyskuussa 2023 alettiin järjestää viikoittain tunti ranskan kielen ja matematiikan eriytettyä opetusta kaikille oppilaille, mikä voi vahvistaa perustaitoja. Kyseisten toimenpiteiden vaikutukset eivät kuitenkaan ole vielä näkyneet oppimistuloksissa, ja on perusteltua, että niitä arvioidaan lisää. Koulutusjärjestelmän tuloksellisuutta ja yhdenvertaisuutta voitaisiin parantaa myös mukauttamalla resurssit ja menetelmät paikallisiin olosuhteisiin ja oppilaiden tarpeisiin.

(28) Vaikka opettajien palkkoja korotettiin vuonna 2023, huoli opettajan ammatin houkuttelevuudesta on edelleen olemassa, ja opettajapula vaikuttaa koulutustuloksiin. Oppilaiden määrä yhtä opettajaa kohden on Ranskassa yksi unionin suurimmista. Opetuksen laatuun voi vaikuttaa myös lisääntyvä turvautuminen tilapäisiin opettajiin, joilla on matalampi koulutusaste ja vähemmän kokemusta sekä heikompi pääsy koulutukseen kuin pysyvillä opettajilla. Opetusolosuhteita on pyritty parantamaan muun muassa vahvistamalla alemman perusasteen opettajien ranskan kielen ja matematiikan koulutusta. Kyseisiä toimenpiteitä on kuitenkin mahdollista laajentaa edelleen erityisesti sovittamalla perus- ja jatkokoulutus paremmin yhteen kaikkien oppilaiden muuttuvien tarpeiden kanssa ja lisäämällä opettajien ja koulujen itsemääräämisoikeutta. Vaikka OECD:n raportti osoittaa, että kouluille annettu laaja itsemääräämisoikeus voi vaikuttaa myönteisesti oppilaiden suoriutumiseen (kun siihen liittyy vastuuvelvollisuus), Ranskan tilintarkastustuomioistuin varoittaa, että käytännössä rehtoreilla on vain rajalliset mahdollisuudet mukautua oppilaiden tarpeisiin ja paikallisiin olosuhteisiin.

(29) Useista hallinnon yksinkertaistamista koskevista uudistuksista huolimatta Ranskassa toimivat yritykset pitävät hallinnollista rasitusta edelleen suurena, mikä haittaa innovointia ja tuottavuutta. Vuonna 2022 tehdyn kyselytutkimuksen mukaan 49 prosenttia yrityksistä pitää hallinnollisten menettelyjen monimutkaisuutta ”erittäin vakavana ongelmana” (tämä on yksi suurimmista osuuksista unionissa ja se ylittää unionin keskiarvon, joka on 33 %). Ranska arvioi, että sääntöjen liiallisesta määrästä aiheutuvat kustannukset ovat vuositasolla vähintään 3 prosenttia bruttokansantuotteesta. Sidosryhmien ehdotusten mukaisesti hallinnollista rasitusta voitaisiin keventää priorisoimalla toimitettavien asiakirjojen määrän rajoittamista (”yhden kerran periaate”) ja menettelyjen digitalisoinnin yleistämistä kuitenkin niin, että säilytetään suora yhteyspiste hallintoon. Etusijalle voitaisiin asettaa myös joko lupajärjestelmien korvaaminen yksinkertaisilla ilmoituksilla sovellettavien ehtojen noudattamisesta tai herkemmillä aloilla lupien yksinkertaistaminen lyhentämällä päätöksentekoaikoja ja ottamalla käyttöön hiljainen hyväksyntä, jos lupaa ei vielä sovelleta.

(30) Ranska suuntaa merkittävää julkista rahoitusta yritysten tutkimuksen ja kehityksen (T&K) ja innovoinnin tukemiseen. Yritysten T&K-toiminnan tukemiseen osoitettu osuus BKT:hen suhteutettuna on Ranskassa yksi jäsenvaltioiden suurimmista (0,45 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021) ([24]). Yritysten T&K-toiminta polkee nyt kuitenkin paikallaan ja jää alle unionin keskiarvon (1,43 % suhteessa BKT:hen vuonna 2022). EIP:n vuoden 2023 investointiselvityksen mukaan vain 30 prosenttia ranskalaisista yrityksistä (joista 99,8 % on pk-yrityksiä) investoi uusien tuotteiden, prosessien ja palvelujen kehittämiseen. Tämä osuus on yksi unionin alhaisimmista. Tilanteessa, jossa tiedemaailman ja yritysten väliseen yhteistyöhön liittyvät indikaattorit ([25]) polkevat paikallaan ja akateemisten urien houkuttelevuus vähenee, tutkimuksen suunnittelua koskevan lain ja muiden ilmoitettujen toimenpiteiden, joista osa sisältyy elpymis- ja palautumissuunnitelmaan, odotetaan parantavan tutkimusjärjestelmän tehokkuutta vahvistamalla tieteen ja talouden välistä yhteyttä ja lisäämällä tutkijanurien houkuttelevuutta. Vie kuitenkin aikaa, ennen kuin näiden toimenpiteiden vaikutus konkretisoituu ja näkyy indikaattoreissa. Ranskassa on käytössä kallis tutkimusta koskeva verohyvitys, vaikka sen arvioinnit ovat paljastaneet merkittäviä heikkouksia. Innovaatiopolitiikan kansallisen arviointikomission (*Commission nationale d'évaluation des politiques d'innovation*) vuonna 2021 tekemä arviointi osoitti, että järjestelmällä ei ollut merkittäviä vaikutuksia suurempiin yrityksiin, vaikka tuki keskittyi niihin. Kyseistä T&K-järjestelmää on näin ollen mahdollista kohdentaa paremmin T&K-toiminnan tulosten parantamiseksi hilliten samalla sen kustannuksia. Muut innovointia tukevat toimenpiteet ovat paljon pienimuotoisempia mutta kohdistuvat paremmin pk-yrityksiin. Niihin kuuluvat erityisesti innovointia koskeva verohyvitys ja nuorten innovatiivisten yritysten (*Jeunes Entreprises Innovantes*) asema, joka tuo yhteiskunnallisia ja verotuksellisia hyötyjä tietyt T&K-intensiteettiä ja kasvua koskevat kriteerit täyttäville startup-yrityksille.

(31) Ranskan energialähteiden yhdistelmässä fossiilisten polttoaineiden osuus kasvoi jonkin verran vuonna 2022, kun taas uusiutuvien energialähteiden osuus oli pieni, 14,6 prosenttia. Lisäksi Ranska jäi merkittävästi alle vuoden 2020 uusiutuvaa energiaa koskevan EU:n tavoitteen. Vaikka asennettu uusiutuvan energian kapasiteetti kasvoi vuonna 2022 aurinkoenergian merkittävän lisääntymisen vuoksi, Ranska on jäänyt jälkeen uusiutuvan energian käyttöönotossa vuodeksi 2030 asetetuista tavoitteista erityisesti sähköntuotannon ja lämmityksen osalta. Tilanteessa, jossa ilmoitettujen uusien ydinvoimalaitosten rakentaminen veisi aikaa ja sähköistämistarpeiden odotetaan lisääntyvän nopeasti, uusiutuvien energialähteiden nopea käyttöönotto edistäisi Ranskan energian toimitusvarmuutta ja vähentäisi samalla sen riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Ranska sääti maaliskuussa 2023 uusiutuvan energian tuotannon nopeuttamista koskevan lain, jonka mukaan kuntien on määritettävä aikasidonnaisesti ja alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa soveltaen ”uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita”. Sen nopea täytäntöönpano on perusteltua. Huhtikuun 2024 puoliväliin mennessä kuitenkin vain alle 20 prosenttia kunnista oli ryhtynyt määrittämään näitä alueita. Lisäksi yhdessä täytäntöönpanosäädöksistä ei ole vielä vahvistettu vielä julkaisemattoman monivuotisen energiasuunnitelman (*programmation pluriannuelle de l'énergie*) alueellisia tavoitteita. Itse tuotetun energian kulutuksen osalta on myös edelleen tarpeen yksinkertaistaa jakeluverkkoon liittymisen menettelyjä. Lisääntyvän uusiutuvan energian integroimiseksi ja toimitusvarmuuden varmistamiseksi tarvitaan myös lisäinvestointeja sähköverkkoihin ja joustoratkaisuihin, kuten varastointiin.

(32) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2024, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia euroaluetta koskevan vuoden 2024 suosituksen toteuttamiseksi. Suositukset 1, 2, 3 ja 4 auttavat Ranskaa panemaan täytäntöön euroaluetta koskevassa vuoden 2024 suosituksessa vahvistetut ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen suosituksen,

SUOSITTAA, että Ranska toteuttaa vuosina 2024 ja 2025 toimia, joilla se

1. toimittaa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman oikeaan aikaan; uudistetun vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimuksia noudattaen rajoittaa nettomenojen kasvun vuonna 2025 tasolle, jolla muun muassa julkinen velka saadaan uskottavasti lasku-uralle keskipitkällä aikavälillä ja jolla julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen saadaan supistettua alle perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon; vähentää verojärjestelmän monimutkaisuutta kohdentamalla verotuet paremmin, poistamalla vähiten tehokkaat verotuet ja rajoittamalla niiden kokonaisvaikutusta julkiseen talouteen; jatkaa pyrkimyksiä parantaa julkisen talouden toimenpiteiden laatua muun muassa asettamalla menosäästöjä koskevia määrällisiä tavoitteita julkisen talouden suunnittelussa menojen uudelleenarviointia koskevien vakiintuneiden puitteiden mukaisesti;

([24]) Tuki on verokannustimien (joiden suuruus on 0,28 % suhteessa BKT:hen, OECD:n tiedot, päivitetty viimeksi huhtikuussa 2024) ja suoran tuen (joka myönnetään mm. avustuksina ja jonka suuruus on 0,16 % suhteessa BKT:hen, Eurostatin tiedot, päivitetty viimeksi 17. maaliskuuta 2024) summa.

([25]) Julkisen ja yksityisen sektorin tieteelliset yhteisjulkaisut prosentteina julkaisujen kokonaismäärästä; (kansallisten) yritysten rahoittamaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetut julkiset menot prosentteina suhteessa BKT:hen; (kansallisten) yritysten rahoittamaan tutkimus- ja kehitystoimintaan osoitetut julkiset menot prosentteina kaikista tutkimus- ja kehitystoimintaan osoitetuista julkisista menoista.

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun nopeaa ja tuloksellista täytäntöönpanoa varmistaen näin, että uudistukset ja investoinnit saadaan päätökseen viimeistään elokuussa 2026; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanoa; jatkaa kyseisten ohjelmien väliarvioinnin yhteydessä keskittymistä sovittuihin toimintalinjoihin ottaen samalla huomioon Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälinettä koskevan aloitteen tarjoamat mahdollisuudet kilpailukyvyn parantamiseen;

3. jatkaa osaamisvajeen korjaamista, myös vihreän siirtymän ammateissa, ja edistää koulutukseen osallistumista erityisesti alhaisen osaamistason työntekijöiden keskuudessa; parantaa koulutusjärjestelmän tuloksellisuutta ja yhdenvertaisuutta; lisää opettajan ammatin houkuttelevuutta muun muassa parantamalla työoloja ja koulutusta;

4. parantaa liiketoimintaympäristöä vähentämällä hallinnollista rasitusta; edistää yritysten T&K-intensiteettiä muun muassa kohdentamalla julkiset tukijärjestelmät paremmin; vauhdittaa energiasiirtymää ottamalla uusiutuvia energialähteitä nopeammin käyttöön muun muassa hyväksymällä sekundaarilainsäädäntöä, perustamalla ”uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita” ja edistämällä varastointiteknologioita.

Tehty Luxemburgissa 21 päivänä lokakuuta 2024.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

NAGY I.